

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ МӨСЛИМ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
ЯҢА УСЫ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫНЫҢ
III ЧАКЫРЫЛЫШ XXXXI УТЫРЫШЫ**

КАРАР № 98

Яңа Усы авылы

“18” апрель 2019 ел

**Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Яңа Усы авыл
жирлеге жирле үзидарэ органнарының муниципаль норматив хокукый
актларына һәм законнарға үзгәрешләр кертү мониторингын үткөрү
турындагы нигезләмәне раслау хақында**

Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Яңа Усы авыл жирлеге жирле үзидарэ органнарының Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Яңа Усы авыл жирлеге жирле үзидарэ органнары тарафыннан кабул ителгән (чыгарылган) муниципаль норматив хокукый актларға һәм законнарға үзгәрешләр кертү буенча эшчәнлеген камилләштерү максатларында, Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Яңа Усы авыл жирлеге Уставына таянып, Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Яңа Усы авыл жирлеге Советы **КАРАР БИРЭ:**

1. «Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Яңа Усы авыл жирлеге жирле үзидарэ органнарының законнар һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингын үткөрү» турындагы нигезләмәне раслау хақында.

2. Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Яңа Усы авыл жирлеге жирле үзидарэ органнарына:

үз норматив ижади эшчәнлегендә әлеге карарның 1 пункты белән расланган Нигезләмәгә таянып эш итәргә;

әлеге Нигезләмәнең үтәлеше өчен җаваплы затларны билгеләргә;

җаваплы затлар итеп билгеләнгән муниципаль хезмәткәрләрнең вазыйфай күрсәтмәләренә тиешле үзгәрешләр кертергә.

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Яңа Усы авыл жирлеге Уставында билгеләнгән тәртиптә бастырып чыгарырга, шулай ук Интернет мәгълүмати-телекоммуникация челтәренә Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Яңа Усы авыл жирлеге рәсми сайтында урнаштырырга.

5. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемдә калдырам.

6. Әлеге карар рәсми басылып чыккан көнненән соң 10 көн узгач үз көченә керә.

Татарстан Республикасы
Мөслим муниципаль районы
Яңа Усы авыл жирлеге башлыгы урынбасары

Handwritten signature

Н.М.Юмагулова

«Расланган»
Татарстан Республикасы
Мөслим муниципаль
районы
Яңа Усы авыл жирлегә
Советының
2019 ел, 18 апрель,
98нче санлы карары

**Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Яңа Усы авыл
жирлегә жирле үзидарә органнарының муниципаль норматив хокукый
актларына һәм законнарға үзгәрешләр кертү мониторингын үткәрү
турында Нигезләмә**

I. Гомуми нигезләмәләр

1. Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Яңа Усы авыл жирлегә жирле үзидарә органнарының законнарға һәм муниципаль норматив хокукый актларына үзгәрешләр кертү мониторингы (алга таба – мониторинг, муниципаль актлар, жирле үзидарә органнары) үз вәкаләтләре чикләрендә жирле үзидарә органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла торган системалы, комплекслы һәм планлы эшчәнлеген, мәгълүмат кабул итүне (бастыруны) тәэмин итү өчен жыю, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләү буенча, муниципаль актларны үзгәртү яки көчен югалткан дип тануны (гамәлдән чыгару) күздә тотта.

2. Мониторинг жирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелә.

3. Жирле үзидарә органнары мониторинг үткәргәндә Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Советы аппаратының юридик хезмәте (юридик бүлегә) һәм муниципаль берәмлекнең башка жирле үзидарә органнары белән хезмәттәшлек итәләр.

4. Жирле үзидарә органнарында мониторинг үткәрү өчен җаваплы затлар билгеләнә.

5. Мониторинг үткәрүнең максатлары булып:

федераль һәм республика законнарына туры китерү максатларында муниципаль актларны кабул итү, үзгәртү һәм аларның үз көчләрен югалтуын тану ихтыяжларын ачыклау;

муниципаль актларда коллизияләренә, каршылыкларны, бушлыкларны (кимчелек, пробел), хокукый җайга салуда кабатлауларны бетерү;

жирле үзидарә органнарының норматив хокукый базасын системалаштыруны тәэмин итү;

муниципаль актларда коррупциячел факторларны ачыклау;

муниципаль актларның яисә аларның аерым нигезләмәләренен (нормаларның) гамәлдә файдаланылмаган (актуальлеген югалткан) яисә кулланылмаган нигезләмәләрен ачыклау;

хокукый куллану нәтижәләлеген арттыру; муниципаль актларны гамәлгә ашыруның нәтижәләлеген киметүче факторларны ачыклау;

муниципаль актларның үтәлешен тәэмин итүдә жирле үзидарә органнарының тиешле бүлекчәләре тарафыннан контрольне гамәлгә ашыруга

булышлык күрсәтү;

канунчылык (нормалар чыгару) буенча эш барышын камилләштерү буенча тәкъдимнәр эшләү тора.

6. Мониторинг үз эченә үзгәрешләрне жыю, гомумиләштерү, анализлау һәм бәяләүне ала:

федераль конституциячел законнар, федераль законнар, Россия Федерациясенең башка закон актларын;

Россия Федерациясе Президенты указлары, Россия Федерациясе Хөкүмәте карарлары, федераль башкарма хакимият органнарының норматив хокукый актлары, федераль дәрәжәдәге законга кагылышлы башка норматив хокукый актларны;

Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актларын;

Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы норматив хокукый актларын;

Татарстан Республикасы Мөслим муниципаль районы Яңа Усы авыл җирлеге Уставы, муниципаль актларын.

7. Мониторинг үткәрүнең нигезләре булып:

федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертү;

хокукый жайга салуның билгеле бер өлкәсендә муниципаль актларны куллануны анализлау;

прокуратура органнары мәгълүматы;

муниципаль актларның кимчелекләре яки аларны камилләштерү турында массакуләм мәгълүмат чаралары мәгълүматы;

гражданның, юридик затларның, шул исәптән иҗтимагый, фәнни, хокук саклау һәм башка оешмаларның, шәхси эшкуарларның, дөүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллеке органнары депутатларының муниципаль актларның камил булмавы турында мөрәжәгатьләре, шул исәптән:

Татарстан Республикасы Юстиция министрлыгы тарафыннан Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары регистрына кертелгән муниципаль актларга карата үткәрелгән хокукый экспертиза бәяләмәсе;

билгеләнгән тәртиптә вәкаләтле затлар тарафыннан муниципаль актларга карата коррупциягә каршы эзерләнгән экспертиза бәяләмәләре;

җирле үзидарә органнары тарафыннан үткәрелә торган конференцияләр, семинарлар, гавами тыңлаулар, иҗтимагый фикер алышуларның һәм башка чараларның йомгаклау документларын үз эченә алган мөрәжәгатьләр тора.

II. Мониторинг үткәрү тәртибе

8. Җирле үзидарә органнары, аларның компетенциясе мәсьәләләре буенча әлеге Нигезләмәнең 4 пункттында күрсәтелгән жаваплы затлар белән берлектә мониторинг үткәрәләр.

Мониторинг үткәрү максатларында эшче төркемнәр төзелергә, киңәшмәләр, консультацияләр үткәрелергә, кирәкле мәгълүмат соратып

алынырга, Татарстан Республикасының башка муниципаль берәмлекләре, Россия Федерациясе субъектлары тәҗрибәсе өйрәнелергә, башка эш формалары кулланылырга мөмкин.

9. Мониторинг:

элегә Нигезләмәнең 6 пунктында күрсәтелгән актлар;
федераль, республика һәм муниципаль дәрәжәдәге норматив хокукый актларны дөгъвалау эшләре буенча суд актлары (суд практикасы);
прокурор актлары анализы аша башкарыла.

10. Мониторингны гамәлгә ашыру, жирле үзидарә органнарының норматив базасын анализлау, шулай ук мониторинг йомгаклары буенча үткәреелгән норма булдыру эше нәтиҗәләрен теркәү максатларында муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органнарында муниципаль норматив хокукый актлар реестрларын булдыру һәм алып бару тәртибе турында муниципаль берәмлекнең вәкиллекле органы карары нигезендә башкарыла торган муниципаль норматив хокукый актлар реестрлары файдаланыла.

11. Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимизацияләү өчен мәгълүмат системаларының автоматлаштырылган сервислары кулланылуны (аларның операторлары белән килешүләр төзүгә бәйле, күрсәтелгән мөмкинлекләр булганда):

«Гарант» мәгълүмат системасында контрольгә куелган закон һәм башка норматив хокукый актларга үзгәрешләр турында мәгълүмат керү;

«Гарант» мәгълүмат системасын хокукый җайга салуның тиешле өлкәләре буенча яңалыклар тасмалары мәгълүматы керү;

«Кодекс» мәгълүмат компаниясенен «Региональ законнар аналитигы» автоматлаштырылган мәгълүмат системасыннан муниципаль актларның законнарга туры килмәве турында мәгълүмат керүне тәмин итү.

Мониторингны гамәлгә ашыру процессын оптимальләштерү максатларында башка мәгълүмат системалары сервислары да файдаланыла ала.

12. Муниципаль хокукый актларны кабул итүне (бастырып чыгаруны) тәмин итү, элегә Нигезләмәнең 9 пунктында күрсәтелгән анализ белән бергә үз көчләрен югалтуын (гамәлдән чыгаруны) тану өчен мониторингны гамәлгә ашырганда муниципаль актларны куллану практикасы турында мәгълүмат түбәндәге критерийлар буенча гомумиләштерелә һәм бәйләнә:

кеше һәм гражданның гарантияләнгән хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен саклау;

муниципаль актларны кабул итү (бастырып чыгару) зарурлыгын билгеләгән зуррак юридик көчкә ия норматив хокукый актларның булуы;

муниципаль акт чыгарганда жирле үзидарә органы компетенциясе чикләрен саклау;

муниципаль актта коррупциячел факторлар булу;

ижтимагый мөнәсәбәтләрен хокукый җайга салуда тулылык;

коллизия хокук нормалары;

юридик-техник характердагы хаталар булу;

кулланганда муниципаль акт нигезләмәләренен мәгънәсен бозу;

муниципаль хокукый акты кулланганда хокуксыз яисә нигезсез

карарлар, гамәлләр кылу (гамәл кылмау);

норматив хокукый актларны куллану тәҗрибәсе булу;

норматив хокукый актларны куллануның бердәм тәҗрибәсе булмавы;

муниципаль актны аңлату мәсьәләләре буенча гаризалар (саны) һәм эчтәлегә;

муниципаль акт белән җайга салынган мөнәсәбәтләргә бәйле рәвештә мөрәҗәгать итүчеләрнең таләпләрен канәгатьләндерү (канәгатьләндерүдән баш тарту) турындагы закон көченә кергән суд актлары һәм аларны кабул итү нигезләре.

13. Мониторинг нәтиҗәләре буенча федераль һәм республика законнарында муниципаль актларның үзгәрүенә китерә торган үзгәрешләр ачыкланган очракта, жирле үзидарә органнары тарафыннан:

муниципаль актка үзгәрешләр кертү турында, муниципаль актның үз көчен югалтуын тану турында, яңа муниципаль акт кабул итү турында тиешле муниципаль актлар проектлары эшләнә;

муниципаль актларны күбрәк юридик көчкә ия булган актлар белән тәңгәлләштерүгә юнәлдерелгән башка чаралар күрелә.

14. Муниципаль актларны үзгәртү ихтыяжын тудыручы федераль һәм республика законнары актларына үзгәрешләр кертелгән очракта, мониторинг федераль яки республика акты басылып чыкканнан соң 30 көн эчендә үткәрелә.

Мониторинг үткәрүгә нигез булып гражданның, юридик затларның, шәхси эшкуарларның, дәүләт хакимияте органнарының, муниципаль берәмлекләренең вәкилле органнары депутатларының мөрәҗәгатьләре, шулай ук прокуратура мәгълүматы торса, «Россия Федерациясе прокуратурасы турында» Федераль законда билгеләнгән вакыт аралыгында карала торган прокурор актларыннан тыш, мониторинг мөрәҗәгать кергән көннән алып, 30 көн эчендә гамәлгә ашырыла. Әлеге очракларда мониторинг үткәрү нәтиҗәләре турында мөрәҗәгать итүче затка хәбәр ителә.

Федераль һәм республика законнары актларының ерак киләчәктә (перспективада) үз көченә керә торган үзгәрешләре ачыкланган очракта, жирле үзидарә органнарының норматив эшчәнлегә планнарына тиешле төзәтмәләр кертү турында тәкъдимнәр кертелә.

III. Мониторинг нәтиҗәләрен тормышка ашыру

15. Муниципаль акт проектын эшләү һәм мониторинг нәтиҗәләре буенча муниципаль актны кабул итү, әлеге нигезләмәнең 14 пунктындагы өченче абзацында күрсәтелгән очрактан тыш, федераль һәм (яисә) республика законнарының тиешле акты үзгәртелгәннән соң ике айдан да соңга калмыйча үткәрелә.

16. Мониторинг үткәрү өчен җаваплы затлар жирле үзидарә органнары җитәкчеләре алдында хисаптан соң килүче айның 5 көненнән (числосыннан) да соңга калмыйча, мониторинг нәтиҗәләре турында хисап тоталар.

16.1. Мониторинг нәтиҗәләре турында хисап (мәгълүмат) үз эченә: мониторинг үткәрү объекты турында мәгълүмат;

мониторингны үткэрүчеләр турында мәгълүмат;
мониторингны үткэрү вакыты турында мәгълүмат;
хокукый жайга салу предметының кыскача характеристикасы,
мониторинг үткэрү өчен нигезне алырга тиеш.

16.2. Мониторинг нәтижэләре турында хисап (мәгълүмат) үз эченә:
хокукый жайга салуда ачыкланган проблемалар турында мәгълүмат;
муниципаль актларга үзгәрешләр кертү һәм (яки) яңа муниципаль
актларны кабул итү, юкка чыгару зарурлыгы турында тәкъдимнәр;
тиешле хокукый мөнәсәбәтләр өлкәсендә хокукый жайга салуны
камилләштерүгә юнәлдерелгән, мониторинг нәтижэләренә нигезлэнгән
башка нәтижэләр һәм тәкъдимнәрне алырга мөмкин.

17. Мониторинг нәтижэләре буенча кабат кабул ителгән муниципаль
актлар законнар белән билгелэнгән тәртиптә һәм вакыт аралыгында
Татарстан Республикасы муниципаль норматив хокукый актлары регистрына
кертү өчен жиберелә.

Регистрга кертү өчен мониторинг нәтижэләре буенча ачыкланган, әлеге
регистрда булмаган муниципаль актлар жиберелә.

18. Мониторинг нәтижэләре буенча нормалар булдыру барышын
(процессын) камилләштерү буенча тәкъдимнәр эзерләнәргә мөмкин.

IV. Жаваплылык

19. Мониторинг үткэрү һәм хокукый-ижади эшчәнлек өчен жаваплы
затлар мониторингны оештыру, шулай ук муниципаль актларны жирле
үзидарә органнары карамагына караган тиешле хокукый жайга салу
өлкәсендә федераль һәм республика законнарына туры китерү (яраклаштыру)
өчен шәхси (шул исәптән дисциплинар)
жавап бирә.

20. Тискәре нәтижэләргә, шул исәптән гражданнарга, юридик затларга,
жәмгыятькә һәм дәүләткә зыян китерүче мониторинг нәтижэләре буенча
гамәлләр кылган (гамәлләр кылмау) өчен законнар нигезендә жирле үзидарә
органнары житәкчеләре жавап бирә.
